

ÚJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Fehérek és feketék

Amikor mister Jack Dempsey öklözőbajnok a newyerseyi aréna poroncjára terítette monsieur George Carpentier világbajnokot, akinek száznylevanként csapás után a száznylevannharadikkal az arcába sújtott és eltörte az orrcsontját, nagy szomorúság volt Franciországban és nagy öröm odaát Amerikában. A francia sampion csak százhetvenhatot üthetett: az orrára mért csapás után másodpercekig hevert eszméletlenül a vívók szőnyegén. Az amerikai boxóriás az ölébe kapta mint egy gyereket s úgy hordozta körül a tomboló és ujjongó tribünök népének. A francia sajtó felárccra eresztette a gyászt, az ország le volt verve, még inkább, mint monsieur Carpentier, aki a világbajnokság első helyéről a másodikra csuszott s aki nem a fődíjat kapta, csak a kisebbik díjösszeget, francia frankban számítva mindössze harmadfélmilliót. A francia lehangozottsággal szemben odaát Amerikában ünnepezték a jókedv: amerikai bajnok győzött, a győzelem tehát nem kizárólag mister Dempseyé, hanem főként Amerikáé. Akik annak idején figyeltük a francia-amerikai közvéleményt, láttuk, hogy heteken át nem volt izgalmasabb téma, mint a Dempsey-Carpentier mérkőzés, a párisi sajtó szemfüles riportereket küldött át az oceaánontúlra, akik valósággal detektívi és spioni munkát végeztek: verseny előtt és verseny után ott álalkodtak az ünnepelekt körül, elkisérték őket mindenüvé, kilesték, mit esznek és mit mondanak; így tudódott ki többek között, hogy a győztes első dolga volt, hogy szaladt a sürgönyhivatalba és táviratot küldött a mamájának, hogy: „győztem, jól vagyok, mihelyt lehet otthon, szerető fiacskád, Jack.“ És némi kárörömmel jegyezték meg Párisban, hogy Amerika se örül fenéki a győzelemnek, mert nem fehérember lett a világbajnok, hanem egy közönséges és szentimentális, mamájához-buvó fekete Jack.

Ezek az amerikai feketék még nem is olyan rég rabszolgáskorban életek. Afrikából cipelte őket a fehérember az Ujvilágba, ahol ezernégy-százkilencvenkettő óta roppant sok barbár és brutális munkát végeztetett velük, míg az ósvadon földrészt eljuttott mai kulturált állapotába. Még nincs száz esztendeje, hogy kimondták a jogegyenlőséget és elvben a néger ugyanolyan polgára lett Amerikának, mint a fehérbőrű jenk. Elvben. A gyakorlatban nem repült tökéletes emancipációt, noha négyszáz év alatt sokat halványodott a bőre — afrikai testvéreirehöz mérten már szinte fehér — az amerikai társadalom minden tanulékonyasága ellenére megveti és gyűlöli és fokozottan bünteti a bűneiért, amelyekről néha nem is tehet, mert rövid négyszáz év alatt nem tudta levedleni őket. A négernek odaát nagy lelkesedéssel fogadták a szabadságot, rávetették magukat a szabadiparokra és a tudományokra, gyors karriereket futottak meg; itt-ott asszimilálódnak is igyekeztek, hogy végleg eltűnjenek a fehér fajban és ne legyen semmilyen ellentét a fehér és a fekete között. Az asszimilációs törekvés persze egyoldalú volt; hiába mondogatták a naiv négernek: mi most már fehérek vagyunk, a Jenki nevetett és az orrára mutatott a buzgó asszimilánsnak, amely tömpe maradt, a szája, amely vastos, a homlokára, amely keskeny, a hajára, amely bongyor, a bőrre, amely nem reagált a szappannal, nem szólván ama faji sajátosságokról, amelyek még kevésbé tűntek el az idővel, mint ama külsőségek. Az emancipált miszterek végre, ha fájdalmas módon is, rájöt-

tek, hogy ők nem fehérek, de feketék. Nem jenkik, de négernek, mint ilyeneknek semmi köztük a fehér fajhoz, ellenkezőleg, ezzel a fajjal csak véres leszármazottak lehetnek.

Ahogy ez a feltételezés most jelentkezik, valósággal ijesztőre komorítja a jövő horizontját. A négernek newyorki világkongresszusán Gervey elnök négyszázmillió néger és e négyszázmillióval szövetséges sokszázmillió egyéb színesember nevében hadatízen a fehérembernek, mondván, hogy: ez a holnap. A holnap háborúja a fejek háborúja: a színes fajták közös erővel fognak harcolni a fehérek ellen. A fekete Afrika, a sárga és csokoládébarna Ázsia, a Szumátrák, Borneók, Jávak és Polynézszigetek összefogózkodnak, rettenetes falanxszal rohannak az eiféhéredett kontinensekre, Európára, Amerikára és a maroknyi Ausztráliára és barbár öserejükkel leigázzák, vagy kiirtják a kultúra fehéreit. Ezzel-ötre még csak azt

mondja a jövő, hogy ez a néger profétia juxta. Mert Afrika és Ázsia természetes szövetségesek. Ázsia viszont az ázsiaiaké. A kultúra tehát ott indul a terró és féjete felé, és a roppant ázsiai, amelynek hatalmas határ mintha csak kicsiny pup volna ez az idegen óriásokon uralkodni és nyargalni akaró Európa. Sötét és kagyetlen perspektíva: ha egyszer a feketék fekete milliói megindulnak és a sárgák és az olivzöldek és a kávébarna mind megindulnak, hogy a fehérember nyakára tegyék erős talpukat. A fekete Jack, aki leütötte a fehér George ot, úgy áll előttünk a p. rondon, mint egy néma, villogó szemű, intelem s a néma intelem mögött ott vannak a tanult feketék, akik már ismerik a puskaport, már tudnak bánni puskával és revolverrel és négyszázmillió száj helyett morogják: jaj a fehéreknek!

A szövetségesek készülnek a párisi konferenciára

Amerikát is meghívták a főtanács ülésére — Lloyd George nyilatkozata az alsóházban — A gyarmatok minisztereinek befejezték tanácskozásait —

— Az Új Kelet tudósítójától —

Páris, aug. 5. A főtanács augusztus 8-án összejött. A résztvevő nagyhatalmak megkapták már a konferenciára a meghívót, a londoni francia nagykövetet tegnap értesítette az angol kormány, hogy Anglia a meghívást elfogadja és a konferencián, amelyet

Párisban fognak megtartani,

részt fog venni. Az angol delegációnak harmincegy tagja lesz, köztük Lloyd George, aki kitolja a szabadságot, lord Curzon, Herold George és Robert Horne. A konferenciára meghívást kapott Amerika is, a meghívást Harvey, az Unio londoni nagykövete vette át, a londoni francia nagykövettől. Olaszország szintén elfogadta a meghívást. Olaszország részéről a bizottságban többek között Bonomi miniszterelnök és Della Torretta külügyminiszter vesznek részt. Az olasz bizottság szombaton indul el Rómából és vasárnap érkezik Párisba.

Politikai körökben feltűnést keltett, hogy Briand Amerikát is meghívta a párisi konferenciára.

Amerika az utolsó esztendőben teljesen visszavonult az európai ügyek intézése elől és a szövetségeknek minden kísérletezését, amellyel tanácskozásaikba be akarták vonni, visszautasította. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Briand nem kísérte volna meg Amerika meghívását, ha nem tudná, hogy az Unio a meghívást elfogadja. Viviani washingtoni utja óta lényeges közeledés mutatkozott Amerika és Franciaország között, hisz épen a washingtoni francia nagykövet volt az, aki a leszerelési konferencia programjának megbeszélése alkalmával nem elégedett meg egyszerűen a problémának megvitásával, hanem továbbment és azt javasolta, hogy

Anglia, Amerika és Franciaország szorosabb szövetséget kössenek

a világ pacifizálásának érdekében. Amerika tehát az amerika-francia viszony ilyen kiépítése után nem fogja megtagadni részvételét a párisi konferencián, ami a francia kormánynak főleg azért fontos, mert támogató barátai számíthat a felsősziléziai kérdés megoldásánál. Franciaország diplomáciai ereje lényegesen elgyengült az Angliával folytatott legutóbbi mérkőzésben, számára rendkívül fontos Amerika támogatása.

A francia közvélemény helyesli Briand lépését, mert az amerikai meghívóhoz hasonló reményeket fűz.

A főtanács esik rövid ideig fog tárgyalni, mert a brit minisztereknek Londonban sürgőselintézendős vannak. Lloyd George eredetileg nem akart résztvevni a főtanács ülésén. Ugy volt, hogy lord Curzon és Balfour fogják helyettesíteni. Ez a terv azonban hirtelen megváltozott. Lloyd George Párisba megy.

Curzon azonban Angliában marad.

A főtanács nem fog kész programmal és befejezett tényekkel összejönni, mert maig sem változott meg Anglia felfogása a felsősziléziai kérdésben. Anglia nem kötötte le magát semmilyen irányban, egyelőre csak annyit ígért meg, hogy a főtanácsban fognak halározni a csapatszallítások kérdése felett. A tanácskozásra fentartotta magának Anglia a teljes akciószabadságot. Lloyd George az alsóházban nyilatkozott a főtanács programjáról. Azt mondotta,

a főtanács fog ítéletet hozni a felsősziléziai kérdésben.

Mindenekelőtt azt fogják eldönteni, hogy a szavazási területekre a határozatok kihirdetése előtt szükség-e csapatokat küldeni. Anglia ennél a kérdésnél is az igazságot tartja szem előtt. Épen annyira nem elfogad Lengyelországgal szemben, mint Németországgal szemben. A főtanács foglalkozni fog a keleti kérdéssel és Oroszország segélyezésével is.

Az angol, francia és olasz nagykövetek Berlinben közös jegyzékben kérték a birodalmi kormányt, hogy szükség esetén engedje meg a szövetséges csapatok átszállítását Németország területén. A jegyzék hangsúlyozza, hogy

a csapatszallítások nem közvetlenül most történnek.

A szövetségesek mindössze biztosítókat akarnak arra, hogy a jövőben, ha erre szükséges, a szállítások akadály nélkül történhessenek meg. A német kormány minisztertanácsban tárgyalta a közös jegyzék felett és elhatározta, hogy nem gördit akadályt a szövetségesek kívánsága elé és a maga erejével hozzájárul a csapatszallítások lebonyolításához. A kormány utasítást fog adni az összes közlekedési hatóságoknak, hogy bizonyos számú vasuti

V. évi. 171. sz.

meg
tartalmával
ilyi zsidóság-
közülük az
ségek és más
ek pontos
ékét
KELET elő-
ca kapják
adóhivatala

fennálló,
javító-műhellyel
felvilágosítást ad
kereskedése
észi fig.-ut) No. 12

és Wienbe

ÖNIG
szállítási
moldási Irodá

295

és-áruházban
FÜLÖPNÉL
ekék Ferenc-
latt kaphat
at és gyermekszékét

elegánsan
ADLER
a-gyári raktá-
s. eszközöje

fontos!

ékelkülözhetetlen a
ör- és gyapju-
és vegyítisztitásra
lyemben 1252
vállalók
arnákat és tollat
szolid kiszolgálás!
cskay-utca 9.

gü és leg-
észletben

Fia
al szemben

sit bocsássanak a szövetséges csapatok felkészésére.

Az angol gyarmatok miniszterelnökei börtök konferenciájuk. A tárgyalások eredményei még nem ismeretesek, de annyit már ismertek a kormányhoz közelálló körök, hogy a tanácskozások felülmúlták a várakozásokat

eredményeket mutatnak fel, amilyenek az ilyen tárgyalások még nem hoztak a határozatok, amelyeket hoznak lesznek az egész brit birodalomra. Chamberlain az alsóházban a washingtoni lemondott, hogy közölhet, mert a háború össze. minthogy a Amerika hívja egybe. Az kormány bizonyára még fogja az európai kormányok konferenciára vonatkozó terveit.

Zsidók multjából

Rövid szabadság — hosszú elnyomatás

Az idegenben, különösen Alexandriában lakó zsidókkal a rómaiak alaposan éreztették a fölkelők elleni gyűlöletüket. Halomra gyilkolták őket a földalatti másfajakkal. Alexandriában megtörtént, hogy Tiberius Alexander hitelhagyott zsidó, Philo unokaöccse vezette a zsidóegyed ellen a római legiókat.

Azonban a külföldön élő zsidók közül sokan Jeruzsálembé szöktek, hogy erősítsék a fölkelők táborát. Jerdántúrról megjött Níger, a rettenetetlen, a babiloniai Silas és a hős Simon bar Giora.

Cestius, Sziria helytartója, nem nézhette közömbösen a forradalom tovafejlését. A római haderő becsülete is követelte a beavatkozást, amit egyébként Agrippa is sürgetett, háromezer gyalogost és kétezer lovas harcost ajánlva föl a római hadvezetésnek. Ő maga és környezete a legfontosabb földadatra vállalkoztak: vezetőikül ajánlottak, minthogy legjobban ismerték ezt a vidéket. Cestius, aki harmincezer főnyi haderővel vonult föl, azt hitte, hogy egyetlen nekirohannal leveri a forradalmat. A fölvonulás útja irtózatot nyomokot hagyott hátra: virágzó városokat földhöz hasonlóvá ettek, a bentmaradt lakosságot a zsoldosok hamorra gyilkolták.

A fölvonulók ellen Galileában egy kisebb forradalmi csapat fölvette a harcot, de a nemsokára megérkezett lovasok a rosszul felszerelt forradalmiakat körülvették és mind egy szálig — kétezeren voltak — kardéleire hányták őket.

Jeruzsálem alá egy pénteki napon érkeztek

Cestius katonái. A nép, a szigorú szombati tilalom ellenére, fegyvert fogott, erre maguk a vallás ősei, a zeloták ősei adtak kivételes engedélyt és másnap a Gabaot előtt táborozó római seregeket megtámadták. A rómaiak megbízható följegyzések szerint ötszáz katonát vesztek ez alkalommal, míg a zsidók huszonhárom embert. A római vezér három napig várt, míg seregeit újra harcra készítette, azután felvonult a „lázadó“ Jeruzsálem ellen. Előzlege Agrippa követeket küldött a városba, követeve, hogy a fegyvert mindenki tegye le és a rómaiaknak engedjenek szabad bevonulást. A küldötteknek adott válasz az volt, hogy az egyiket, amint átlépte a kaput, nyíllal lelőtték, a másikat egy kő sebezte meg súlyosan. A rómaiak ezt az elhagyott markodott cselekedetet szerették volna kihasználni, de erre már nem volt idejük, mert a rómaiak megindították a város elleni offenzívát és Jeruzsálem népének fegyveresen védekeznie kellett. Nem volt akkor más probléma. A hatalmas seregek öt napig ostromolták az erődöket, míg vére az elszánt forradalmárok harci tüze elől és mert az őszi esőzések is közbejötték, Cestius visszavonult. A visszavonulás nem ment simán, mert a zsidók ezt a kedvező alkalmat nem akarták kiaknázzalag hagyni. Cestius hatezer római veszített, a zsidók rengeteg zsákmányt ejtettek, közöttük a rómaiak pénztárát is, amit a templomi kincstár gyarapítására használtak.

A győzelem nyomán a zsidó szabadság intézményesítését kezdték megalapozni Jeruzsálemben. A színhedron teljes függetlenséget élvezett, önálló hatalma volt politikai ügyekben törvények alkalmazásában és megteremtésében, hadüzeneti joga volt, békét köthetett. Az elnöke Simon ben Gamliel lett, akinek nevére érmekeket verettek. Az érem másik oldalán a két szó emelkedett ki: „מְדִינַת יִשְׂרָאֵל“ „Israel fölszabadulására.“ A szabadság levegőjében gyors és lendületes szervezkedés indult meg. A távolban háborus veszedelem kontúrjai bontakoztak: a fölszabadult Israel védelmi állapotba kellett helyezni, sok fegyvert gyártottak és a közigazgatást higgadt, korosabb emberekre bízták, mérsékelt, tapasztalt férfiakra, akik az építésnél használhatnak. De a túlzott mérséklésre való hajlamosság bajokat is vont maga után, mert több esetben a tehetséges túlzók háttérbe kerültek tehetségtelen mérsékelték, olykor titkos rómaiabarátok szemben.

Igy jutott befolyásos és tekintélyes állás-hoz a ravasz, hű és alattomos Josefus Flavius is, akire a színhedron Galilea kormányzatát bízta. Csak természetesen, hogy Galilea ilyen kezekből gyorsan átsiklott a rómaiakhoz, akik nyomban csapatokat küldtek a virágzó, gazdag országrészbe.

Ez győngyöztette a zsidó szabadságmozgalmat, de nem törte le. Tíz hónapig Cestius nem merie hadait elindítani a zsidók ellen. Egy újabb vereség már nemcsak a szíriai haderőre hozott volna szégyent, hanem Róma fegyveres hatalmát is megérintette volna és amikor Cestius váratlanul meghalt, Nero, aki akkor Görögországban tartózkodott, belátta, hogy a habozásnak most nincs helye. Egy sikeres zsidó forradalom könnyen átcsaphat az

Euphrat-méleki országokra és magával ragadhatja az egész Keletet.

A legjobb hadvezérek egyikét, Flavius Vespasianust bízta meg a fölszabadított Zsidóország leverésére. Nem volt nagyon inyére ez az ember, aki egyszer már kegyvesztett lett, mert Nero egy előadásánál hirtőgött, de a hadsereg nem bővelkedett akkoriban jeles vezérekben és onnan kellett venni, ahol volt, ezáltal a kegyvesztettek sorai közül.

A háboru előkészületeit (67 év őszén) megtették. Flavius Vespasianus maga mellé rendelte Titus fiát, aki már részt vett a Judea elleni harcokban. A fiatal ember Alexandriában parancsnokolt két kegytelenségéről hírhedt légio fölött; ezeket felhozta és apja rendelkezésére bocsátotta. A zsidók elleni ségei: Malchos, az arabok királya, Soem, Emesa királya és Agrippa siettek hódolni a hadvezérnek: különösen Agrippa legyeskedett sokat Vespasianus körül, sőt rábirta szép nővérét Berenicét is, hogy szerelmével a fiatal Titust hódítsa meg.

Tavaszkor ötvenezer harcos állott készen Zsidóország legyőztetésére. Vespasianus nem hirtelen megrohánással indította meg a háborút, hanem apró portyázó csapatok kímélő hadjáratával. Előbb a gazdag Galileát pusztította el — és e sikerben segítségére volt Josefus Flavius árulása. Az ország szíve felé való utáiban sok véres akadályt kellett a római hadseregnek legyőznie, így Jotapata városát, amely sziklán épült és csak hosszú irtózatot harsok után volt meghódítható, amikor már az ostromlott város ivóvíze kifogyott.

A fölkelés évfordulóján majdnem egész Galilea ismét a rómaiak hatalmában volt. A Tabor hegye Gamela és Gischala állottak meg a napszerű szabadsághősök védelmében. Gamelat Juda nevével forradalmár védte, aki amikor Agrippa megjelent a vár alatt és megadásra szólította föl a zsidókat, kövel felett, amely szétromosolta Agrippa jobb kezét. Három heti ostrom után a faltörő kosok rést ütöttek a várfalon, benyomultak a városba, de itt utcai túsákból meggyeszer föllöbögött a zsidó szabadságharcosok elszántsága. Egy rövid győzelem után, újabb római seregek jöttek, amelyek megsemmisítették a várost, a lakosság felét lelőtték, a másikat rabszolgák gyanánt küldték Rómába. A Jezreel völgyében fekvő Tabor védőit hadicsellel győzték le. A rómaiak színeljes visszavonulást rendeztek, mire a zsidó helyőrség utánuk rohant. Az elrejtett római lovasság egyszerre akcióba lépett és a meglepett táboriakat legázolta. Gischala városa ellen Vespasianus óriási hadsereget vonultatott föl, mert ismerte Jochanan harci kiválóságait. Jochanan belátta, hogy minden erőlködés hiábavaló lenne, egy napos fegyverszünetet kért az ellenségtől. Ezt pedig arra használta föl, hogy harcosaival észrevétlenül kivonult a városból és Jeruzsálembé szökött, hogy az odamegyekül galileaiakat harcos ellenállásra szervezze.

Szabó Imre.

Zsidók! gondoskodjatok a Kaddistokról! Adakozzatok a Tarbutra!

Korhadtt fából van a lelketek...

(Részlet „A bazini zsidók“ című regényből.)

Írta: Biró Lajos

Abban a tömegben, amely a városháza előtt összegyűlt, egy-két ember hamarosan szintén kiabálni kezdett, hogy máglyára a zsidókkal. A tömeg, amely a saját celtalan moráljától amugy is ideges volt, nemsokára felgyulladt ettől a kiabálástól. Nyugodt emberek, akik egyszerűen kíváncsiságból jöttek oda a városháza elé: megnézni, mívégre gyűltek ott össze a többiek, váratlanul tomboló kiabálásra törtek ki. A tömegeknek egyre jobban tetszett a saját hangja; egyszerre mindenki megértette, miért álldógált eddig itt a városháza előtt és egyre dagadozóbb és egyre haragosabb üvöltésben áradt a városháza boltozatos kapuja elé az a követelés, hogy a zsidókat máglyára kell vinni. A darabontok ijedten üzentek fel a városbíróért. A városbíró lejött és hangosan kihirdette, hogy a zsidók nem fogják elkerülni méltó büntetésüket, a bíróságnak azonban jog és törvény szerint ítéletet kell mondania róluk és mielőtt a bíróság ítéletet mondana, ő inkább a saját testével védi meg a zsidókat, semhogy elárja, hogy bárki egy újjal hozzájuk nyuljon. Azután becsukatta a városháza kapuját. A tömeg kint álldógált még egy ideig, időről időre felmorajlott meg, egy párszor megdöngözték a nagy kaput, azután szétoszlottak.

A zsidók elfogódottan figyeltek a börtönben a tömeg zugására és amikor a zugás

egyre erősebb lett, zörögni kezdtek a pánatos ajtón. Hosszu és nyugtalan zörgetés után végre kinyílt az ajtó és a porkoláb derülten és biztatóan mosolygott rájuk.

— Összegyűltek az emberek, — mondta megnyugtatóan — és azt követelik, hogy benneteket vigyenek máglyára. De nem kell félni; a városbíró épen most hirdette ki, hogy törvényes ítélet nélkül a hajatok szalát sem engedi meggörcsíteni.

A zsidók kesernyén hallgattak, a porkoláb pedig közölte velük, hogy megint talált egy embert, aki most már bizonyosan elvinne egy levelet Bécsbe, ha jól megfizetnék. A zsidók csüggedten iriak egy új levelet, a levelet átadták a porkolábnak, a porkoláb elvonult és szettepte a levelet. Kint hallatszott még néhány kiáltás, aztán csend lett.

József, aki csendesen beszélgetett Zakariással életéről és haláláról, ekkor egy óvatos kérdéssel fordult öreg társához. Azt kérdezte tőle, hogy ő, aki azt tartja, hogy Izraelnek le kellene rannia magáról vált küldetésének rettenetes terhét végre, hogy tehát ő egy hosszú életen át miért maradt meg mégis a zsidóságban, ahelyett, hogy könnyebbe és nyugalmasabbba tette volna az életét az egyszerű és böles eltávozással. Zakariás, aki szelid és derült kedvben volt, szótlanul nézett Józsefre, aztán szeliden és derülten felelte:

— Nem tudom, fiam, — Gondolkoztam már róla. Hidd el, nem tudom.

Én azt hiszem, — mondta József, az tartja meg a zsidóságot.

Felfelé intett, a piéce ablakai felé, amelyeken át még néhány utolsó kiáltás távoli zaja hallatszott be.

— Micsoda? — kérdezte Zakariás.

— Mikor Izraelnek egy kicsit jól megy a dolga, — mondta József, — akkor elfeledkez a multjáról és nem gondol a jövőre. Akarja rákni küldetésének irtózatot terhét. Kétféle törvényszerűsége, azt hiszem, Izraelnek, hogy a szerencsétlenségek többnyire akkor szakadnak rá, amikor legkevésbé várnak rá. Amikor teljes biztonságban érzi magát. A zsidóságban és nyugalmában Izrael már megelégedik, mint egy oltott káva, már-már kényelmes és nyugalmában szétbomlik, már-már feloldott, a külön létét. Akkor jön a szerencsétlenség és összekovácsolja és vassá veri és tüzet acéllá edzi.

— A tűzben, — mondta Zakariás nyugodtan, mi porrá fogunk égni.

— De a többiek, Sámuelnek és Simonnak a fiai, akik innen távol vannak valahol idegen országokban és a barátaink és rokonaik és minden zsidó közelben és távolban össze fogják szorítani a fogát és uj lélekkel telik el és az egész lelke egy magujított fogadalom lesz és egy holtig való vágyódás és azok a zsidók, akik már-már nem találták értelmét annak, hogy zsidók, egyszerre újra megtalálják a létüknek az értelmét és Izrael magy tovább a maga vezetés útján.

— Azért, hogy valahol újra egy máglyára találjon? — És érdemes... nem nekem, aszinek ugys lejárt az időm, hanem nektek...

Az elle Horthy — Nagy

— Az I

Megirtuk, Hellenőrző bizottság Budapestre érkezéséről. Budapestre érkezett a bizottság nagy számú kísérettel. A tanácsban, hogy a bizottságot megkapott, amely a bizottság és egyéb hánem

főként a kis

Minthogy tudvalegyen Horthy Miklós hírek szerint

Horthy te

Emiatt a kurzusigazalom. A pártok, mint erről a fordulatot jelen mindenképpen vé

A kemény sajtó tartózkodni nyíltan célzó erről, amely a „legmésesülése szorint déssé közli tegr. „Ma Beth miniszteri tanácsjóróban esedéke külpolitikai kérdésein hira járt, h kapcsolatban n háboru idején, ijátszó politikusok sít követeli.

Politikai nagy mezták és rá a kormá semmies

A „Világ“ a nagyjelentőségű A belpolitikai látzik, eltörpült jelentőségű külpo

érdemes nektek hogy a többieké amely a maglyára

— Az élet hozva, — önma

— Semmi életnek, — szö

József meg

— Az élet ban nincs érték

mint kapu, az hunyva a szem

kapun. Ha elvé nyugodtan léphe

— Ami rá nak a terveid

hagysz itt elv munkád? Mikor

— Ha Izra körül, jószág és

elgondolkozva, gyadt örömmel

ben. Megmarad barátságot, se j

sehol. Nem let hogy a világban

harmónia uralko ténik, egy ird

elfoghatatlan n igazságosság. A

és parancsát Iz lagnak. És I

lábbal vándoro

Az ellenőrző bizottság ultimátuma a magyar kormányhoz

Horthy lemondását és a háború bűnöseinek kiadását követelik

Nagy izgalom Budapesten — A magyar kormány cáfol

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Megírtuk, hogy a szövetséges hatalmak ellenőrző bizottságának tagjai kedden este Budapestre érkeztek. Az elhelyezésükről a kormány gondoskodott, összekötő tisztokról is. De a bizottság nagy nyugtalanságot hozott a kurzus számára. Politikai körökben ugyanis nyíltan beszéltek, hogy a kormány súlyos ultimátumot kapott, amely nemcsak a hadsereg leszerelésére és egyéb jóvátételi ügyekre vonatkozik, hanem

főként a háború bűnöseinek kiszolgáltatására.

Mint hogy tudvalevőleg a háború bűnösei között Horthy Miklós kormányzó neve is szerepel, a hírek szerint

Horthy lemondását is követeli az antant.

Emiatt a kurzus berkeiben érthetően nagy az izgalom. A pártkörökben egyébről sem beszélnek, mint erről az eshetőségről, amely sorsfordulatot jelenthet Magyarországra számára és mindenképen végső leszámolást a kurzussal.

A kemény cenzura alatt álló budapesti sajtó tartózkodón, de a sorok között eléggé nyíltan celozz erre, hogy a „Budapesti Hírlap”, amely a „legmegbízhatóbb forrásból” vett értesülése szerint feltűnő helyen és feltűnő szöveggel közli tegnapi számában a következőket: „Ma Bethlen István gróf elnöklésével miniszteri tanácskozás volt, amelyen a közeljövőben esedékesé váló szomorujelentőségű külpolitikai kérdésekről volt szó. A pártkörökben híre járt, hogy az antant a jóvátétellel kapcsolatban németországi példára egyes, a háború idején, illetve ma is nagyobb szerepet játszó politikusok és katonák felelősségrevonását követeli.

Politikai körökben a hírt nagy megütközéssel tárgyalták és rámutattak arra, hogy a kormány ezt a követelést semmiesetre sem fogadhatja el.

A „Világ” szintén elég tartózkodón így ír a nagyjelentőségű esetről:

A belpolitikai kérdések e pillanatban, ugyancsak, eltörpülnek azok mellett az óriási jelentőségű külpolitikai természetű nehézségek

mellett, amelyek a mai nap folyamán fölmerültek. Ezek a külpolitikai bonyodalmak

szeres összefüggésben vannak a jóvátételi kérdéssel,

illetőleg a szövetségi katonai bizottságok megérkezésével. Amint értesültünk, nagy vonásiban máris tudomására jutott a kormánynak az antant hatalmak követeléseinek tartalma, amelyeknek végrehajtása azonban csak a jóvátételi bizottság működésének megkezdésekor válik aktuálissá.

Ezek a hírek és közlemények olyan izgalmas hangulatot teremtettek, hogy a kormány józok látta a „Magyar Távirati Iroda” útján cáfolatot tenni közzé, amely így hangzik:

A „Magyar Távirati Iroda” megállapítja, hogy légbőlkapott az az újságjelentés, mintha az antant a jóvátétellel kapcsolatban olyan követelést támasztott volna, hogy a háborúban nagyobb szerepet vitt néhány tisztet a magyar kormány bíróság elé állíthasson.

A közlemény azonban nem tudja megnyugtatni azokat a kedélyeket, amelyeket az antant követelése közelebbről érint. Ezek a kedélyek ugyanis legjobban tudják értékelni a kormány könyomatosságának hitelességét.

— **A tengeri nagyhatalmak hajóálmánya.** Berlinből jelentik: A londoni kormány Fehér Könyvet adott ki, amelyben közli a tengeri nagyhatalmak flottáinak statisztikáját a február 1-i állomány szerint. Eszerint Nagybritanniának akkor 29 nagy csatahajója volt, Franciaországnak 11, Oroszországnak 14, Németországnak 8, Olaszországnak 13, az Egyesült-Államoknak 47 (közte 11 új egység), Japánnak 15 (közte 3 új egység). A statisztika világosan mutatja a haditengerészet háborús fejlődését és azokat a változásokat, amelyeket az egyes államok a háborús tapasztalatok alapján tettek flottaprogramjukon. Tengeralattjáró naszádrombolókban a leggazdagabb Amerika, mert az ő hajóit a legjobban fenyegették a német tengeralattjárók. A statisztika szerint Németországnak február elsején már egyetlen tengeralattjárója sem volt, mert azokat az antant részben elvette, részben megsemmisítette. A feltüntetett német hadihajóállomány az, amelyet az antant rendőri szolgálata meghagyott a németeknek.

addig kell kihívnia újra meg újra, konokssággal is, lázongással is, könnyelműséggel is, hitel és hitelenséggel is az embereket és a nemzeteket, amíg az igazságtalanság és a gyűlölet egészen el nem fogy és az igazságosság, jószág és szeretet be nem tölti az egész világot. Akkor beleomolhat Izrael a feléje tárt karokba. Akkor felolvadhat Izrael a szeretet lelkével eltelt népek között. Addig nem. Ez az Izrael küldetése. És ha ezt tudja az ember, akkor a mi halálunkat még földi értelemben sem tekintheti oktalannak és céltalannak, mert akkor a mi halálunk is égő áldozat lesz az emberi nem haladásáért és tökéletesedéséért.

Zakariás megmarkolta József karját.

— De ember! — mondta felindultan, — de boldogtalan! — hát csakugyan hiszel abban, hogy az emberi nem haladhat és tökélesedhetik? A máglyára fognak vinni, ember. Nem érted, hogy amikor egy ilyen halál előtt vagy, valóságban bűnös ez a te konok optimizmusod! Hogy merheted vallani és mondani, amikor tudnod kell és érezned kell, hogy nemokára, ha ott állasz a máglyán és a fiatal életedet mindjárt porrá égetik, el kell majd átkoznod azt a percet, amelyben Isten ilyennek teremtette az embert. Hogy hihetsz benne? Hiszel benne? Hiszel benne?

József elgondolkozott és lassan igent akart bólintani. Zakariás azonban felbeszakitotta és sokáig és hevesen bizonyította neki, hogy a hite végzetes, báros és bűnös hit.

Vége.

Prónay beszéde a mentelmi bizottság előtt

Prónaynak meg kell követni Rakovszkyt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Jelentettük már, hogy a Prónay-ügy a mentelmi bizottság jelentésével a nemzetgyűlés elé került és hogy a nemzetgyűlés nem tartotta szükségesnek a mentelmi bizottság jelentésének tárgyalására a sürgősséget kimondani. Most módunkban van részletes tudósítást adni a mentelmi bizottság nevezetes üléséről, amelyre Prónay Pál alezredest és azt a három tisztet is megidéztek, akik Beniczky Ödönnek az ismert levelet írták.

A kihallgatás lefolyásáról a következő felhivatalos jelentést adták ki: „A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma ülést tartott, amelyben Rakovszky és Beniczky képviselő mentelmi ügyét tárgyalták. A bizottság Prónay alezredest kihallgatta. Miután beismerte, hogy a Rakovszkyhoz intézett levelet maga fogalmazta, a bizottság elhatározta, hogy olyan indítványt terjeszt a nemzetgyűlés elé, hogy állapítsa meg volt elnöke mentelmi jogának megsértését és általában a nemzetgyűlés mentelmi jogának Prónay alezredest által történt megsértését is. A kormányt es mindenképpel a hadügyminisztert kéri, hogy sürgősen vigye keresztül a megtorló eljárást és erről nyolc napon belül tegyen a nemzetgyűlésnek jelentést. Egyidejűen felsőbb katonai hatósága utasítja majd Prónay alezredest, hogy jelenjék meg a nemzetgyűlés előtt és ott kérjen bocsánatot.

Beniczky képviselő mentelmi ügyében a bizottság Ranzenberger és Makay századosokat, továbbá Molnár főhadnagyot kihallgatta. Ezek szintén beismerték, hogy a kérdéses levelet ők írták Beniczkyhez. A mentelmi bizottság javaslata az, hogy a nevezett katonatisztek ellen sürgősen indítsák meg a megtorló eljárást.”

Prónay Pál alezredest a mentelmi bizottság ülésén kijelentette, hogy Rakovszky Istvánhoz szóló levelet ő fogalmazta és ő írta alá. Az birta rá a levél megírására, hogy Rakovszky István, mint a nemzetgyűlés elnöke megtűtette azt, hogy Beniczky Ödön képviselő, a volt belügyminiszter, azt a katonatiszti kart gyanúsítsa meg, amelynek legnagyobb része volt Magyarországon a kommunizmus megdölte után a rend helyreállításában. Szegedről annakidején kis tiszti csapat kelt utra, — ugymond — ezekből alakult később annak a zászlóaljnak a tisztikara, amely nagy szolgálatakat tett igen nehéz és veszedelmes időkben Magyarországnak. Azt látja azonban most, hogy a nemzetgyűlés egy része olyan politikát csinál, amely nem felel meg a katonatisztek politikájának és annak a politikának, amelyet a zászlóalj tisztikara és legénysége követ. Az a célja a nemzetgyűlés egy részének, hogy karlista-puccsot készítsenek elő és aláassák a kormány tekintélyét.

Ő (Prónay), tisztjei és a zászlóalj egész legénysége védelmükbe vették a kormányzót. Nem akarta Rakovszkyt megsérteni. Különben is nem Rakovszkyhoz, mint a nemzetgyűlés elnökéhez, hanem Rakovszkynak, mint magánembernek szólt a levél.

A Beniczkyhez intézett levélre vonatkozóan a mentelmi bizottság előtt megjelent Makay és Ranzenberg századosok, ugyancsak Molnár főhadnagy egyhanguan kijelentették, hogy közösen fogalmazták és közösen írták alá a Beniczky Ödönhöz intézett levelet és Prónayval megegyezően indokolták meg eljárásukat.

Letartóztatták a jugoszláviai kommunistapárt végrehajtó-bizottságát

Belgrád, aug. 5. (Damian). Az Avala-ügynökség jelenti: Annak a törvénynek az alapján, melyet a jugoszláv nemzetgyűlés hozott a kommünista képviselők ellen, ma délután a belgrádi rendőrség öt detektívje letartóztatta a kommünistapárt végrehajtó-bizottságát, akik között nyolc képviselő van.

al ragadhatja

Flavius Vespasius... az ember, aki... eró egy elő... em bővelkedett... kellett venni... rai közül.

szén) megtet... rendelte Titus... i harcokban. A... okolt két ke... ezeket felhozta... zsidók ellen... Soem, Emesa... hadvezérnek... at Vespasianus... nicét is, hogy... eg.

ott készen Zsi... nem hirtelen... ut, hanem apró... ával. Előbb a... és e sikerben... sa. Az ország... adályt kellett a... tapata városát... rtózatot harcok... az ostromlót

em egész Gali... volt. A Tabor... ég a nazyszerű... at Juda nevű... ppa megjelent a... ol a zsidókat... ppa jobb kezét... sok részt ütöttek... e itt utcai tu... zsidó szabad-á... győzelem után... ek megsemmisi... ék, a másikat... . A Jezreel völ... el győzték le. A... dezték, mire a... z elrejtett római... a meglepett... a ellen Vespasi... ol, mert ismerte... ol belátta, hogy... egy napos fegy... pedig arra hasz... nül kivonult a... gy az odame... szervezte.

Szabó Imre.

ek a Maddia... rbutra!

akai felé, ame... kialtás távoli

Zakariás.

icsit jól meg... akkor elege... ol a jövőre. I... tos terhet. K... zam, Izrael e... égek többny... kevésbé va... magát. A... erdel már... nár-már kény... omlik, már m... ön a szerenc... á veri és tűzbe

Zakariás nyu

nek és Simának... valahoi idagon... rokonaink és... ban ossza fogj... el telik el és az... gadalom lesz és... azok a zsidók... értelmét annak... megtalálják a... megy tozabb a

ra egy máglyára... nem nekem, hanem nektek...

Olaszország csapatokat küld Konstantinápolyba

A közeli Kelet problémája a főtanács előtt — Revizió alá veszik a sevresi békét

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, augusztus 5. A főtanács tárgyalásainak egyik súlyos problémája a közeli kelet kérdésének elintézése. A „Journal des Debats” közli, hogy a főtanács a felsősziléziai kérdés eldöntése mellett nagy gondot fog fordítani a keleti kérdés rendezésére is. Remélik, hogy a szövetségeseknek sikerülni fog a keleti politikát olyan vágyánra teremniük, amely megfelel egy a keleti államok, mint a szövetségesek érdekeinek, amelyek

a legnagyobb gonddal figyelik a keleti háború minden eseményét.

Valószínű, hogy a szövetségesek között felmerülnek majd ellentétek, éppen ebben a kérdésben, de ezeket az ellentéteket meg fogják szüntetni. A lap nem közli a keleti kérdés megoldásának módját, nem árul el semmit a francia tervekből, csak annyit sejtet, hogy míg eddig csak a törökök voltak elégedetlenek a sevresi békével, ezután harctéri sikereik hatása alatt a görögök se fogják azt elismerni többé.

A „Temps” szintén a keleti kérdés problémáját tárgyalja. Ez a francia lap azt írja, hogy a főtanács konferenciáján véglegesen el fogják intézni a tengerszorosok ügyét.

A szövetséges nagyhatalmak már most is tárgyalnak a görögök és törökök háborújában való közvetítés érdekében, eddig azonban nem találtak megfelelő megoldási módot. A főtanács ülésén folytatni fogják és ha lehet, befejezik ezeket a tárgyalásokat. A lap valószínűnek tartja, hogy a főtanács elhatározza: a két ellenségeskedő népet külön konferenciára hívják össze és azon a nagyhatalmak közvetítése és irányítása mellett veszik revizió alá a sevresi békét.

A görögök cáfolják a törökök által terjesztett győzelmi híreket. A görögök — egálánbis ezt jelentik Athénből, — mindenütt győzelmesen nyomulnak előre. Olaszország csapatokat küld Konstantinápolyba, hogy minden meglepetés ellen védve legyen.

Az orosz kormány tárgyal a pártokkal

Trockij tervei — A segélyakció

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, aug. 5. A „Berliner Lokalanzeiger” pétervári tudósítója szenzációs híreket közöl lapjában az oroszországi belpolitikai lehetőségekről. Péterváron, — írja a lap, — makacsal tartja magát az a hír, hogy a szovjetkormány a mensevikiek vezetői előtt kijelentette: képtelen tovább uralkodni a helyzet felett. A szovjetkormány elhatározta, hogy az összes oroszországi pártokat össze fogja hívni, hogy együttesen beszéljék meg Oroszország sorsát. Arról is szó van, hogy az a segélybizottság, amelyben a bolsevikiek csak gyengén vannak képviselve, veszi kezébe a kormányhatalmat. Ez a hír annyira fantasztikus, hogy még a „Berliner Lokalanzeiger” is csak fenntartással meri közölni.

Ugyancsak a „Lokalanzeiger” koppenhágai tudósítója közli Revalból és Rigából érkezett menekültek elbeszélése nyomán, hogy a szovjetkormány helyzete az éhség következtében megrendült. A népbiztosok legutóbbi tanácskozásán Lenin azt javasolta, hogy koalíciós kormányt alakítsanak, amelyben a szociáldemokraták pártok is képviselve legyenek. Ennek a kormánynak az lenne a feladata, hogy az éhséget leküzdje. Trotskij szembeszállt ezzel a javaslattal. Szó van arról, hogy Lenin külföldi utra megy és megmozgatja a külföldi érdekeltséget az oroszországi segélyakció érdekében. Ezt Trockij és a katonai párt könnyen felhasználhatná arra, hogy teljesen magához ragadják a hatalmat.

Hivatalos közlemények szerint a kolera-

járvány minden képzeletet felülmúló mértékben pusztítja azt a sokmilliónyi tömeget, amely elárasztja a Moszkva felé vezető utakat. Az egészségügyi csapatok kilencvenöt százaléka pusztul el kolerában, a vörös gárdisták, akiket a parasztok elé küldenek, szintén nagy számmal pusztulnak el a különböző járványokban. A vörös hadseregben rendkívül izgatott a hangulat. A Moszkva—Woronec uton először csaptak össze a parasztok és a katonaság. Az éhezõ területekre kínai formációkat küldenek. Krassin közölte az orosz kormánnyal, hogy külföldi kereskedők birtelre is hajlandók Oroszországnak árut szállítani. Krassin most tárgyal egy nagyobb pénzkölcsön lekötéséről. A szovjetkormány az utóbbi napokban a külföldi nagytőke részéről több ajánlatot kapott az Uralban és Szibériában levő erdők és bányák kiaknázására.

Oroszország felségítésére Berlinben bizottság alakult, amelynek tagjai a német tudományos, gazdasági, pénzügyi és politikai világ vezetői. Németországon kívül Franciaországban is megindult az agitáció az éhezõ Oroszország segítésére. Briand maga áll a segélyakció élén. A francia lapok osztatlanul elismeréssel írnak Briand akciójáról.

NIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség	977
Kiadóhivatal	844
Zs. M. Sz.	558

A harmadik réteg

Walter Rathenau, a német köztársaság zsidó minisztere, a népfeljövés törvényeit kutató, új elméletet hirdet, amelyet ő maga Uberschichtungs-theoriának nevez. Ennek a gyökeréig germán elméletnek az a lényege, hogy a fajokat egyrétegű és kétrétegű fajokra osztja. Az egyrétegű fajokhoz tartoznak az ázsiai népek, a kétrétegűekhez Európa népei. A kettős rétegződés úgy képződik, hogy a hódítók mint uralkodó osztály a fegyveres terror erejével állandósítja a felsőbbiséget, amelyei az alsóbb réteget lenyomja. Ez a két réteg még századok múlva is engesztelhetetlen ellenfelek és úgy állnak egymással szemben, mint két faj, amely egymáshoz idegen.

A tulajdonképeni kulturális munkát a felső réteg végzi. Az alsó nem akarja elviselni a felső réteg uralmát és igyekszik azt megfosztani az előjogaitól. Ezt csak harcok útján érheti el. A felső réteg ragaszkodik a jogaihoz és ezeket csak úgy tarthatja meg, ha védekezik. A harcoló fél csak úgy remélhet sikereket, ha fölfelé lombosodik, a védekező felső réteg pedig a lefelé való gyökérezéssel biztosíthatja a védekezés sikerét. Más szóval: az uri osztály egy pár nemzetsége elparasztosodik és beleviszi a parasztszába a felső réteg kulturális tömeit és kulturális képességeit, a paraszt pedig meguradodik és friss erőt vesz a felsőosztályba.

A népfeljövésnek, Rathenau szerint, ez az útja és lényegében ez az evolúció.

Ebben csak két dolog fontos. Az egyik az, hogy Rathenau más fajt lát a germán parasztságban és mást a germán nemesben, szerinte tehát még a germánosság sem egységes. A másik, ami ebben az elméletben figyelmet érdemel, az, hogy a kulturális fejlődést az asszimilációs folyamattól teszi függővé.

A mi szempontunkból ez a második a fontosabb. Mert ezen dől meg a zsidó asszimiláció.

Mert a helyzet ez: minden nép két rétegből áll és ez a kettő egymással állandó harcban áll. A harcnak legközvetlenebb célja az asszimiláció. Az egyik a felszívás energiával dolgozik, a másik a felolvasztás princípiumával. Az állandó sűrődés idezi elő a kulturális mozgásokat.

Minden nép tehát, kivéve az egyrétegű ázsiai népeket, olyan asszimilációs folyamatnak van alávetve, amely önmagára korlátozódik. Egy réteg harcol a másikkal, a faji különbség

gek megszüntetése végett. A kulturált germán a kulturálatlan és a kulturált magyar a kulturálatlan magyarral. Ezt a harcot csak egymás között vívhatják ki: egy harmadik réteggel, ha ilyen is volna, nem törődhetnek. Ezt asszimilálni tudatosan egy sem akarhatja, mert ez erőfogyasztást jelentene. Mert amennyi erőt a germán felső réteg a zsidók asszimilációjára fordítana, annnyival kevesebbet fordíthat a germán paraszt felolvasztására. Már pedig neki ez a fontosabb és kétéle asszimilációra egy nép sem vállalkozhatik.

A harmadik réteg mindenütt a zsidóság. Akik azt hiszik, hogy a kulturáltak komolyan kívánják a zsidók asszimilációját, azok nem tudják, hogy a népek energiát a belső asszimiláció köti le és ez még nincs befejezve sohasem, ha igaz Rathenau-nak az a hipotézise, hogy ezekből az asszimilációs harcokból táplálkozik az evolúció.

u. p.

Weizmann újabb tárgyalása az angol kormánnyal. Londonból jelentik: Lloyd George miniszterelnök, Mr. Balfour, Churchill és Sir Maurice Hankey tárgyalásra jöttek össze, amelyen a miniszterelnök kifejtette álláspontját a Palesztina-kérdésről. A konferenciára Weizmann is meghívták, aki másfélórás beszédében világította meg a palesztinai helyzetet és javaslatokat tett olyan reformokra, amelyek feltétlenül szükségesek a Balfour-deklarációnak a gyakorlatba való átvitelére. A javaslatokat a brit kormány megfontolás tárgyává fogja tenni.

A palesztinai kérdés a washingtoni leszerelési konferencián. New Yorkból jelentik: A leszerelési konferencián, amelyet Harding elnök összehívott egybe Washingtonba, a Palesztina-kérdést is tárgyalni fogják. A kérdés a mandátum körül kialakult újabb véleménnyel kapcsolatosan lesz megbeszélés tárgya.

Dr. Gaster fogadtatása Bukarestben. Bukarestből jelentik: Dr. Gaster londoni szefárd főrabbit, a kiváló román filológust, akit zsidó volta miatt ezelőtt negyven évvel az országból kiűzték, tegnap Bukarestbe érkezett, ahol meleg fogadtatásban részesült. Az állomáson a nagyszámú, többnyire intellektuellekből álló közönség zajos ovációval fogadta. A kiváló tudós meghatva mondott köszönetet az üdvözlésért. G. D. Mugur a vallás és művészeti miniszter nevében üdvözölte dr. Gastert. Tudjuk, — mondta a miniszter képviselője — hogy mit tett ön értünk a külföldön, tudjuk, hogy azon volt, hogy nagygyá emelje az országot, amelyben született. Dr. Gaster megköszönve az üdvözlést, szavait így fejezte be: „Önök tudják, hogy mit csináltam mostanáig, én tudom, hogy mit fogok tenni ezentúl azért az országért.” Dr. R. Joanitescu a kormány üdvözlését tolmácsolta. „Nem tudom, — mondta — hogy kiűzték-e, nem tudom, hogy miért üzték ki, tudom azonban, hogy nagyon szívesen látjuk sorainkban.” Eljén dr. Gaster — kiáltja Joanitescu befejezésül. Válaszában dr. Gaster megköszöni a kormány képviselőjének szép üdvözlő szavait. Megjegyzi, hogy régen elfelejtette azokat a körülményeket, melyek között szülőhazáját el kellett hagynia, de egy pillanatra sem felejtette el, hogy dolgozon érte.

A fajok háborúja. Berlinből jelentik: A négerok newyorki világkongresszusán Garvel elnökölt, aki megnyitó beszédében kijelentette, hogy 400 millió néger nevében beszél. Be kell látnia mindenkinek — mondotta — hogy Afrika az afrikaiaké. A jövő háborúja a fajok háborúja lesz és a színes fajok közösen fognak harcolni a fehérek ellen.

Megakadályozott vasúti szerencsétlenség. Könnyen végzetessé válható vasúti baleset történt tegnap hajnalban Kolozskara és Kolozsbors között. Az 565-ös számú tehervonat teljes menetsebességgel haladt az erősen lejtős pályán és e közben egyik kocsija kisiklott. A vonatvezető idejében észrevette a balesetet és fékezett. Ha ez azonnal nem történik meg, a kisiklott kocsiai az egész vonatot a mélységbe rántotta volna.

A közmunkügyi miniszter Temesvárról. Temesvárról jelentik: Petrovici közmunkügyi miniszter ma hajnalban a Simplon-expresssel Temesvárra érkezett. A pályaudvaron Imbroane prefektus és a város notabilitásai fogadták. Miután a miniszter megtekintette a város nevezetességeit, a prefekturán fogadta a városi és állami hivatalok küldöttségeit. Este 9 órakor a miniszter tiszteletére bankettet rendeztek. Petrovici holnap Aradra utazik és onnan visszatér Bukarestbe.

Héber nyelvtanfolyam. A Ceire Cion kezdeményezésére legközelebb kezdők és haladók számára külön héber tanfolyam nyílik meg, tagok számára teljesen díjtanul. Beiratkozások este hat és nyolc óra között az egyesület Jókai-utca 11. számú helyiségében.

Indig Alfréd, a kiváló hegedűművész, aki a napokban érkezett Hollandiából Kolozsvárra, tisztelettel és ismerősei felkérésére a hó 13-án és 14-én tartja hangversenyét a Központi Szálló emeleti termében. A kiváló művészt a kolozsvári társaságokban jól ismert Keppichné, Molnár Irma kíséri zongorán. Jegyek 30, 20 és 10 leies áron előre válthatók az „Orient” hangversenyirodában str. Juliu Maniu (v. Szentegyház-utca) 6. és Neumann M. főtéren ruházletében.

Hosszu üzletvezető Bukarestben. Az Uj Kelet tegnap megírta, hogy a CFR. erdélyi szárnyvonalain augusztus 5-én menetrendváltásnak kellett volna életbelépnie. Mint a kolozsvári üzletvezetőségtől értesülünk, a menetrendváltás csak augusztus 8-tól kezdve lesz érvényben, addig a vonatok régi menetrend szerint közlekednek. A halasztás oka az, hogy a menetrendváltás technikai utasításai még nem érkeztek meg. Hosszu üzletvezető tegnap a szükséges felvilágosításokért Bukarestbe utazott.

Einstein új könyvet ír a relativitásról. Angol lapok írják, hogy Einstein, a nagy hírű fizikus új könyvön dolgozik, amelyben feldolgozza a relativitási elméletre vonatkozó kutatásait és részletesen kifejti elméletének jelentőségét a modern gondolkodás számára. Különösen megerősítették ebben az elhatározásában a lord Haldaneval Londonban folytatott beszélgetések. Kijelentette Haldane lordnak, hogy könyvében fel fogja dolgozni azt a rendkívül megszapordott kritikai irodalmat is, amely elméletével foglalkozik.

A kolozsvári csizmadiaegyesület közgyűlése. A hatszáz éve fenálló kolozsvári csizmadia társulat augusztus 14-én tartja közgyűlését a Szentegyház-utca 16. számú házában. A kongresszus, amelynek védnöke Petala tábornok lesz, több napig fog tartani.

Fordot támadják az amerikai képviselőházban. Newyorkból jelentik: A washingtoni képviselőházban Mr. Chandler foglalkozott a Ford-féle antiszemita propagandával. Kifejtette, hogy Ford állítása egyáltalán hamis. A vád, hogy a zsidóság világhatalomra törekszik, nevetséges, különösen ha meggondoljuk, hogy a zsidóság egyrésze nagy erőfeszítéseket és áldozatokat hoz egy másik részéért, amely az éhhalállal és az alámerüléssel küzd. A zsidóságnak egy kivánsága van csak, hogy fáját fenntartsa, nem pedig, hogy a világot meghódítsa. A beszéd nagy feltűnést és általános meglepetést keltett.

Megszüntetett rulettjáték. A kolozsvári árumintavásáron néhány nappal ezelőtt rulettasztalt állítottak fel. A rulettnek számos érdeklődője akadt, sokan játszani kezdtek és a bank hamarosan nagy összegre emelkedett. Az ügyesség pénteken a rulettet, mint hazardjátékot megszüntette és utasította a rendőrséget, hogy a bankot koboza el. Amikor azonban a rendőrség megbízottai a bank lefoglalására megjelentek, a rulettasztal már összes tartozékaival eltűnt.

A Bécsi Jiddis Színház vendégjátéka. Vasárnap este a jiddis színészek „Der wilde Mensch” (A vad ember) című életképét fogják bemutatni. A kitűnő darab iránt, amit jó kabarészámok, kuplék fognak megelőzni, nagy érdeklődés mutatkozik.

Törvényjavaslat a zálogházak felállításáról. Bukarestből írják, hogy a pénzügyminisztériumban egy bizottság elkészítette a törvényjavaslatot, amely a zálogkölcson-tételek felállításáról és szabályozásáról szól, illetve az eddigi törvény érvényét Erdélyre kiterjeszti. Miután a bizottság javaslatát a parlament a szünet előtt már nem volt képes törvénnyé emelni, a bizottság tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a javaslat által megállapított rendelkezéseket rendeltörvény útján lépteti életbe, utólagos elfogadás fenntartásával. Ezt a sürgősséget azzal okolják meg, hogy az erdélyi mezőgazdák és iparosoknak sürgős szükségük van megfelelő hitelre.

Erkölcsrendészeti razzia. Pénteken este erkölcsrendészeti razzia volt a városban. Rendőrök és detektívek jártak be a mulatóhelyeket és alsóbbrendű kávéházakat és minden nőt igazolásra szólítottak fel. Harminckilenc nőt, akinek igazolványuk nem volt, bekesítettek a rendőrségre. Hetet közülük betegnek találtak, ezeket bevitték a Magyar-utcai női kórházba.

Három ember a Bégába fult. Temesvárról jelentik: A napokban egymás után három ember a Bégába fult: Gergely Ferenc ötvennyolc éves munkás, Seiff József tizenhat éves tanuló és Fordán Tódor hatvan éves munkás. Mindhármán fürdés közben merültek el a vízben. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy a szerencsétlenségekért terhel-e valakit felelősség.

Rendőrségi hírek. Balog József kolozsvári lakos bejelentette a rendőrségen, hogy ötszáz leit elloptak tőle. — Dr. Semjén Hugó ezeröttszáz leies lopás miatt tett panaszt. — Csiki Lajostól ezernégy száz leit loptak el.

Zsolt ház tapsolta végig a „Központi Variete” tegnap esti előadását. A szenzációs sikert aratott „Kac-Baggibbor” zenés bluettén kívül a mai estén még egy új falengető bohózat, a „Blitz és Frit” amerikai vígjáték is színterül Miklóssy Margit, Kiss Cecil, Berky, Réthely és Mezei előadásában.

A Consum 68 oldalon jelenik meg és az óriási anyag expedíciója miatt az előfizetők csak hétfőn délután kaphatják kézhez. Egyes példány minden tőzsdében, könyvkereskedésben ugyancsak hétfőtől kezdve kapható, példányonként 10 leiert. Aki egész évre előfizet (150 le), megkapja a Consum eddig megjelent összes számait, amely értékes gyűjteménye a legutóbbi időben megjelent és a kereskedelmet, ipart érintő törvényeknek és rendeleteknek.

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit crème. Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit.

A legjobb rum- és likőressenciák a legolcsóbb árban kaphatók Gtück Henrik gyárában Óra dea Mare (Nagyvárad) Calea Vict. (volt Kolozsvári utca) 74. szám.

KÖZGAZDASÁG

A közép-európai textilipar válsága

Százmillió csőd Kassán

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Közép-európa kereskedelmi és ipari életében általános pangás uralkodik. Ma Prágából jelentik, hogy az ipari válság egyre fenyegetőbb terjedelmet kezd ölteni. A withowitzi vasművekben az utóbbi hetekben 3000 munkásnak felmondottak. Ha augusztus folyamán legalább részben nem javul a fogyasztás, szeptember elsején további 2000 munkást fognak elbocsátani. Ez a vasművek helyzete.

A textiliparban azonban egyenesen katasztrófális ez a válság. A textilipar válságainak hullámai hozzánk Erdélybe is elértek. Angol és német utazók egész raja lepté el Erdélyt és háboru előtti fizetési feltételek mellett ajánlanak fel nagy készleteket. Kereskedőink azonban tartózkodnak a vásárlástól, mert a nagy pénztelenség következtében alig tudnak eladni.

Ez a helyzet Csehszlovákiában is, ahol azonban a mieinknél is súlyosabb jelenségek észlelhetők. A nagyobb cégek is egymásután

jelentenek fizetésképtelenséget. Így a Guttman Jenő-féle nagy kassai vászoncég is csődöt jelentett. Már áprilisban perelte a céget egy bank 4 milliós követeléseért, de akkor sikerült a Guttman-gyárnak kiegyezni. Most aztán a cég teljesen megszüntette a fizetést. Passzívái Magyarországon 75 millió magyar koronát, Csehszlovákiában 25 millió szokott tesznek ki. A Slovenska Banka, amely a csődben elsősorban van érdekelve, bünvádi feljelentés tett a gyár ellen.

A molnárok aradi kongresszusa. Aradról jelentik, hogy az erdélyi és bánati malomtulajdonosok kongresszusának határnapját a rendezőbizottság augusztus 12-én állapította meg.

Magyarországon át megszűnt az osztrák-román árutorgalom. Bécsből jelentik, hogy a magyar kormány értesítette az osztrák közlekedésügyi minisztériumot, hogy a volt császári és királyi vasúti kocsikat többé nem engedi át Romániába. Ezért az osztrák államvasutak, hogy az árufelhalmozást elkerüljék, teljesen megszüntették Romániával a Magyarországon át való árutorgalmat.

A manchesteri szövetkezetek küldöttsége Bukarestben. Bukarestből tájékoztatták, hogy tegnap a világ legnagyobb szövetkezetének, a manchesteri szövetkezetnek küldöttsége érkezett a fővárosba, hogy a román gazdasági körökkel és különösen a román szövetkezetekkel gazdasági összeköttetést létesítsen.

A magyar postatakarékpénztár sorsa. Budapestről írják, hogy illetékes helyen tervbevették a postatakarékpénztárnak, mint önálló szervezetnek a megszüntetését. Az erről folyó tanácskozások azon az alapon indultak meg, hogy a postatakarékpénztár az állami jegyintézetbe és a pénzügyi központba kell beolvasztani. A legutóbbi napokban folytatódó tárgyalások voltak e kérdésről, amelyek azonban most már olyan irányt vettek, hogy a postatakarékpénztárt a pénzügyi központba kell beolvasztani.

Valutapiac:

Bukarest, aug. 5. Márka —, leva 72, font sterling 265 —, francia frank 615 —, svájci frank 1300 —, lira 320 —, drachma —, dollár 75 —, arany —, ezüst —, osztr. kor. 10 —, magyar korona 23 —, szokol 100 —, lengyel marka 350, dinár 180, török lira —, napoleon —.

Páris, aug. 5. Bukarest 167/8, London 463/8, Newyork 1302/50, Róma 55 —, Svájc 214/75, Prága —, Berlin 157/8, Bécs —, Hága —, Athén —, Zürich —.

Berlin, aug. 5. Amst. rdam 2482/50, Brüsszel —, Kristiania 1036/45, Kopenhága 1246/50, Stockholm —, Helsingfors —, Róma 313/65, Lond. 463/8, Newyork 8103/50, Páris 623/35, Zürich 134/45, Madrid —, Bécs 869, Prága 101/95, Budap. 2022, Bukarest —.

Zürich, aug. 5. Bukarest 760 —, Berlin 740 —, Amsterdam —, Newyork 603 —, London 2168 —, Páris 4660 —, Milano —, Brüsszel —, Kopenhága 93 —, Stockholm 124, Kristiania 77 —, Madrid —, Prága 780 —, Budapest 152/50, Zágráb 340 —, Buenosayres —, Varsó 31 —, Bécs 67/50, osztr. kor. —.

Bécs, aug. 5. Lei 1342/4, dollár 1055, belga frank —, francia frank 8267/2, svájci frank —, holland forint 329/50, dán korona 162/75, jugoszláv korona 2458, norvég korona 133/4, svéd korona 219/70, szokol 1341, leva 852/25, lira 4615, marka 1315, lengyel marka 5210, font sterling 3825, rubel —, magyar korona 2691/2.

Prága, augusztus 5. Lei 99 —, dinár 176 —, marka 931/4, leva —, svájci frank 1126 —, holland forint 329/50, dán korona 162/75, jugoszláv korona 2458, norvég korona 133/4, svéd korona 219/70, szokol 1341, leva 852/25, lira 4615, marka 1315, lengyel marka 5210, font sterling 3825, rubel —, magyar korona 2691/2.

Budapest, aug. 5. Lei 490 — 500, font ster. —, leva —, dollár 367 — 387 —, francia frank 2950 — 3000, marka 480 — 490, lira 1890 — 1700, osztr. kor. 38 — 39, rubel 541/2 — 551/2, svájci frank —, szokol 490 — 500, dinár 880 — 890, lengyel marka 18 — 19, napoleon —.

ZSÁK ÉS PONYVA

mindennemű célokra — kölcsönbe is — kapható ALBALA IZSÓ TEMESVÁR P. Traian 2. Sörgöncim Albalá, Timișoara-Fabrik

MOZIHIREK

A mozgók mű-ora: A Szinkó-mozgóban: Hétfőn, kedden indul el biztos sikerű diadalmos útjára, az amerikai Pathé-gyár szenzációs modern kalandortörténet sorozata: „A végzetes gyűrű”, az első rész három epizódjával. Főszerepben a „Newyork rejtelmei”-ből közkedvelt amerikai filmszínész, a szép és végtelenül tehetséges Pearl White remekel. A film, mely büszkesége a francia, amerikai filmgártásnak, merőben különbözik a megszokott átlag kalandorfilmek, együgyű mesészövegszerű és kivételétől. Scenárium a irodalmi értékű, világhírű regényírók műve, tele van remek természetű felvétel, trükkökkel, cow-boy jelenetekkel, mindvégig lebilincselően érdekes. — Szerda, csütörtökön fut ugyanezen film második fejezete, míg péntek, szombat a harmadik fejezet kerül bemutatásra. — Egyetem-mozgóban: Hétfőn, „Hugo az óriás”. látványos és érdekes amerikai filmdráma, főszerepben: Monrié Salisbury. — Kedden, szerdán, az Ufa-gyár szenzációs remeke, „Vágyak ösvénye”. Erőteljes tárgyú társadalmi dráma, az izzó szenvedély egy valószínűs költeménye. Különös érdekességet ad a darabnak, hogy egy erdélyi román lakban játszódik. Uránia-mozgóban: Hétfő, kedd, Jüdex új megbízása, negyedik fejezet, „Az egyszemű”. Szerda, csütörtök, ugyanezen filmciklus ötödik és befejező része fut, „Bűnhődés”.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
 Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
 Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (volt Farago János-ut) 48.
 Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Kereskedők figyelmébe!
 Nagy készletű friss és tartós
CITROM ÉRKEZETT

Azok kívül sardellagyűrűk, szardíniák, mindenfajta gyarmatcsirkék és déligyümölcsök a
Katz és Berndt céghez,
 ahol a legolcsóbb napi áron lesz kiadásítva
 Telefon 3-97

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
DEUTSCH K. I.
 üveg és porcellán nagykereskedés r. t.
Oradea-Mare — Nagyvárad,
 Str. Nicolae Jorga, v. Zöldfa-u. 4.
 Telefon 71 Interurban

Allandó nagy készletek fehér, kristály, üveg, karlsbadi porcellán, diszmu- és konyhaberendezési cikkekkel.

VIRÁGVÁSÁR
 Porcellánárak
 Kőedényárak
 Táblaüveg
 Ablaktapasz
Befőttes-és uborkásüvegek
 Zománózott edények
 Festett üvegárak
 Keretlecek
 Tükrök
 Lámpaárak
 legolcsóbban beszerezhetőek
Romlós Testvéreknél
 ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD
 Kérjen árajánlatot!

Szép modern családi-ház
 2 szoba, konyha, üveges veranda, előszoba, fürdőszoba, szép kertes udvar gyümölcsfákkal: a házban jóforgalmu kúszó- és vegyeskereskedés, italmérés-sel — jutányos áron, azonnal eladó
Cim: Galamb-utca 30. szám alatt

1240
BREUER ÉS RÓNA
 nemzetközi szállítási-és bizományi vállalat
ORADEA-MARE, Interurb. telef. 5-55
 Szállít bármely országból egész Románia területére vaggontételeket és darabárakat biztosítással.
 Olcsó díjtételek. Külön árúbiztosítási osztály

CAROL LASSEN
 nemzetközi szállítási vállalat
CLUJ, PIATA UNIREI No. 4

Elvállal bármily szállítást bel és külföldre. — Fiókok és képviselések kontinens minden nagyobb városában — és kikötőjében. —

Gyorsított nagyszállítmányok

Prompt felvilágosítások szállítási és fuvarszámítási ügyekben ::

Saját fuvarreklamációs iroda

NEUMANN M.
 férfi fű- és leányka-ruha árúháza
 CLUJ-1 OLOZSVAR, — FÖTER.
 Fresko férfi-öltöny tiszta anyagú Lei 750 —

Alapítva 1911-ben | **NEUMANN M.** | Alapítva 1911-ben
 diszkrét és árulása nagykereskedő
ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD
 napi áron szállít és mentesít, amely álmásról a 10-as és 15-ös ózott árelőrelát és szavatol

„UNIREA“
 Societate anonima p ntru industria de bonhoane biscuiti etc. si cartonaje
FOST „TÖRÖK“ S. A.
 STRADA ANTON PANU No. 6. — CLUJ
 FOST KRIZA-U. No. 6. Telefon 7-57

Grünwald és Péchy
Üvegesiszolda, tükrőráru gyár és épületüvegezési vállalata
 Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16
 tudatja, hogy tükrőüveg-szállítmánya megérkezett!
 Készít mindenféle esiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök újrafelcsiszolását. — Fintükrök I. II. III. rendű (10/16 coll) ládákban. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

GRÜN FELD-nél
 Oradea-Mare, Str. Saguna (volt Kapucinus-utca) 6
 Pontos kiszolgálás!! — Szolid árak!

Externa nemzetközi szállítási és vámolási vállalat
 Központ: Oradea-Mare.
 Fiókok: Biharpüspöki, — Bihar-keresztúr, — Nagyszalonta, Kötégyán, Halmi
 Nemzetközi transportok. Állandó gyűjtővagonok Wienből, Budapestről és a külföldi nagyobb városából. — Állandó belföldi gyűjtőforgalom.
 Sürgőnycim: „EXTERNA“ — Oradea-Mare

„METROPOL“ -ban Carte-restaurant
 és elsőrangú élelmiszer-esténcéknél (1920)

ABBAZIA
 ismét teljes üzemben
Egész évi idény
 Klimatikus téli üdülőhely ::
Világhírű tengeri fürdő
 FÜRDÉSI ÉVAD: májustól novemberig
 Szállások és panzión minden kényelemmel
 Penzió ár 25 lírától felj. 2275-1
SIANATORIUMOK
 és mindenféle modern gyógymódok
Casino des Etrangers
 a Riviera valmennyi attrakciójával
 kezelt vizuuma, pénzügyteljással, prospek-
 tussal és mindenféle felvilágosítással szolgál
 Abbazia erdélyi s nagyrománai képviselése:
 Bank r. t. Oradea-Mare (Nagyvárad) Rómer-ter

7. IV. évf. 172. sz.
 seget. Így a Guttman vászoncég is csődöt perelte a céget egy éért, de akkor sikerült gyezni. Most aztán a e a fizetést. Passzívái lio magyar koronát, ió szokott tesznek ki. y a esőben elsősor- vadi feijelentés tett a
 adl kongresszus. az erdélyi és bánati esszusának határnapját asztus 12 ében állapi
 a át megszűnt az ufergalom. Bécsből kormány értesítette az minisztériumot, hogy a vasuti kocsikat többé ába. Ezért az osztrák rufelhalmozást elkerül- tették Romániával a árutorgalmat.
 szövetségek kül- en. Bukarestből távi- viláig legnagyobb szö- hesteri szövetségeknek óvárosba, hogy a ro- és különösen a román ági összeköttetést léte-
 ostatakarékpénztár k, hogy illetékes helyen akarékpénztárnak, mint megszüntetését. Az er- azon az alapon indul- akarékpénztárt az állami intézeti központba fell- ó napokban folytatón- e kérdésről, amelyek an irányt vettek, hogy a pénztézeti központba
 apiac:
 5. Márka — leva 72,
 dia frank 615 —, svájci
 20 —, drachma —,
 , ezüst —, osztr. kor.
 na 23 —, szokol 100 —,
 0, török lira . Napoléon —,
 karest 167/8. London 4683-50,
 5 —, Svájc 214-75, Prága —,
 Háya —, Athén —
 mst rdam 2482-50, Brüsszel
 Openhága 1246-50, Stockholm
 , Róma 34-65, Lo don
 , Páris 628-35, Zürich 134-45,
 9, Prága 101-95, Bud post
 karest 760 —, Berlin 740 —,
 ork 608 —, London 2169 —,
 —, Brüsszel —, Kopen-
 24 —, Krisztánia 77 —, Madrid
 iaonest 152-50, Zágráb 340 —,
 31 —, Bécs 67-50, osztr. leb.
 3421/4, dollár 1055, belga frank
 1/2, svájci frank —, holland
 ona 162-75, jugoszláv korona
 133 3/4, svéd korona 219-70,
 lira 4615, márka 1315 —,
 at sterling 3825, rubel —,
 5. Lei 99 —, dinár 176 1/4
 , svájci frank 1226 —,
 dán korona 1224 1/2
 341 —, francia frank 613 1/2
 llár 7912, osztr. kor. 722 1/2
 árka 335 —, holl. for. 245 1/2
 Lei 490 — 500, font ster.
 367 — 337 —, francia frank
 — 490, lira 1680 — 1700, osztr.
 1/2 — 55 1/2, svájci frank
 dinár 880 — 890, lengyel márka

S PONYVA
 — kölcsönbe is — kaphat
SÓ TEMESVÁR
 im Alba, Timişiora-Fabrik

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor apró 1 lel. Vasárnapon 2000 Ft. a sor.
Legnagyobb apróhirdetés ára 10 lel.

Angolból, franciából, németből oktatók. Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 16. 2270-I

Gyógyszerész gyakorlókat keres. „Angyal” gyógyszerár, Erdős-utca Győrögy. 2292-I

Budapesti négy szobás konyhás lakásomat elcserélném kolozsvári megfelelő lakással. Cim Radionál Cluj, Str. Reg. Maria 84. szám. 2294-I

Butorozott szobát keres intelligens fiatal ember. — Cim: Gombos-nyomda — Minorita-utca.

Vidéki tanulók Kolozsvárra kitűnő ort. kóser ellátást kaphatnak, olcsó áron megbízható zsidó családnál. Vallásos nevelés és ingyenes talmudoktatás. — Cim: Féder, Farkas u. 6. 2292-I

2000 lelt fizetek, ki egy szoba konyhás lakásomat egy belvárosban levő 2 szoba konyhás lakással felcserélem. Cim a kiadóhivatalban. 2269-I

Építéskész és építők figyelmébe! Tetőfedő-pala, melynek négyzetmétere nem nagyobb a cserépnél. — darabonként (40-40-es) négy leírt kapható Glück Mór fakereskedőnél, Alsószapor. 2287-I

Ön Bándban vevőkört szervez. évtizedes, leng. a. j. m. cég. **SCHATTELES ÜGYNÖKSÉG — LUGOS**
Vas-u. 10. Telef. 10
Képviseletek. — Blizomány

HA vészeségben, idegbetegségben, az ivarszervek idült bántalmában szenved, vegye meg a páratlan gyógyhatású — fürdői célokra használt — **Kitűnő vásártelki természetes vassóósót** (Eisenmineralmoor, Moorsalz) kapható minden mennyiségben a

Rózsa nagydrugériában
Cluj—Kolozsvár. Piata Unirii 28 (Mályás kir. tér) — 1215

GOLDSTEIN, WEISZ ÉS DAVIDOVITS
10 óra és órakellékek nagyban **ORADEA-MARE, Ferdinand király-u. 8**

Lőrincz Sándor
Automobilvállalat, javító műhely, autogén hegesztés
Cluj, C. Reg. Ferdinand 116

VÁMÜGYNÖKSÉGI EGYESÜLT ROMÁN HÍVATALOK — CLUJ
Dr. Athanasiu & Alex. Jonescu
Vállal bármily import, export és tranzito áru elintézését pontosan, lelkiismeretesen és szigorúan — a törvényes vámtarifa szerint. — A vámügynökök ezelőtt vámellenőrök voltak, akik a vámügyek minden csinyjét és törvényeit kitűnően ismerik, ami a felekre nézve igen fontos.
Információkat a Polonyi üzletében: Piata Unirii 29. szám vagy Calea Regele Ferdinand 65. szám alatt és Kalandos-u. 31. sz. alatt nyerhetnek

„GÓLYA”-ÁRUHÁZ
928 **occasioja:**
1 gouvlirozott gyapjuszövet női alj .. 250.— lei-től
1 tiszta gyapju női kabát 480.—
1 tiszta gyapju női ruha, legújabb fazon 600.—

Eladó 30 éve fennálló, jól bevezetett **hangszerkereskedés — javítóműhely** visszavonulás miatt. Bővebb felvilágosítást ad **Szilágyi Albert hangszerkereskedése** Arad, Bul. Regele Ferdinand I. (Gorai úg.-ut) No. 12

VADÁS ÉS TSA
VILLAMOSÁGI ÉS VÍZMÉRÉSI BE-RENDEZÉSEK SZAKELÉK VÁLLALATA
Cluj, Egyetem-utca. — New-York épület
Telefon-szám: 2-16. 207 Telefon-szám

NYÁRI OCCASIO a Dick áruházban

hétfőtől, aug. 8-tól kezdve.

- Férfi kamgarn nadrág 45
- Foulard princess mtr 13⁹⁰
- Japán selyem imitáció pongyoláknak . . 39
- Férfi sokni . . párja 5

BLUMENFELD ÉS SIMON RT. CLUJ 1208 Bor, szesz, nagykereskedés, likőr- és rumgyár
Ajánlja saját főzésű szilva-, seprípálinkáját és cognacját, kitűnő likőr- és rumkülönlegességeit, valamint finom uradalmi fajborait **Str. Julia Maniu (v. Szentegyház-u.) 22**

CURORRA ÉS CSOKOLÁDÉ KARTÁR
LUSZTIG és NUSSBÄCHER Calea Regele Ferdinand No. 31
Szállítunk postán, utánvét. mellett.

SIPOS JÁNOS csevegő anykák részére érkeztek — Főter. 17. szám.

CITROM
... mentesen) — mársalát, ...
LEBÉNYEK CLUJ, Piata Unirii 28 (Mályás kir. tér) 8
TELEFON

PALACE-KAVÉHÁZ
TIMISIOARA — TEMESVÁR
Temesvár legelőkelőbb és leglátogatottabb kávéháza. Belváros főutonalán. Kitűnő italok és hideg ételek. Figyelmessé kiszolgálás. Estéknél cigányzene. 5 órai teák. Délutánoként kvartett.
— Tulajdonos: DÁN ARTHUR
— Erdélyiek találkozóhelye. ::

Szeszgyárvezető,
kinek 20 évi gyakorlata van és a berlini tanfolyamot végezte, keres megfelelő állást; nagyobb gyárban vállalja gyári üzemek ki-javítását, a jó üzemet garantálja, óvadékkal rendelkezik, haszonrészesedés mellett is vállalná 2—3 gyárnak a vezetését vagy ellenőrzését
Cim: VICTORIA BUTORÁRUHÁZ
Cluj—Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 40 szám

HÖLGYEK FIGYELMÉBE
Vásznak, zephrék, kretonok, harisnyát legolcsóbb beszerzési forrása
WEISZ ÉS MOLNÁR
női divat-, kötött- és rövidáru-üzletében
Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 7.

CIMKÉK, PLAKATOK, RÉSZVÉNYEK ÉS JEGYZETEK
a legkényesebb izlésnek megfelelően készítettnek
BAGA ISTVÁN
litografiai műintézetében
Cluj, Str. Iorga (Jókai-u.) 2
A legrégebbi cluji grafikai műintézet, kibővítvé a legmodernebb gépekkel, egytől akárhány színnel készíti megrendelésre pontosan, bármely komplikált grafikai munkát

Kala de Coloniale — Fűszer csarnok
TEL. 14-78 En-gross és en-detailé 225-1
CLUJ, STR. LONDREI (HOSSZU-U.) 1

HIGIEA SOSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszertár Gyár
1214 CLUJ — KOLOZSVAR

Kereskedők figyelmébe!
Cérna nagymennyiségben állandóan raktáron (kutyaféjű márkágar. 400 yard)
Landesmann & Weisz Export-Import cég
az intrai (Olaszország) cérnagyár erdélyi részét kizárólagos képviselője és gyári lerakata:
Cluj, Palatul Urania (Radák-utcai oldal)

Melissát kérjen, ha főzöm cukorkát akar!

Deutsch Testvérek Cluj, Piata Unirii (v. Mátyás király-utca) 23.
Nemzetközi szállítási vállalat. — Rendszeres gyűjtő- és vagonforgalom a külföld, valamint a belföld minden irányából és irányába. — — — — — Érvényesítési és felülvizsgálati iroda.

KLEIN ÉS LAZÁR
nemzetközi szállítási vállalat
Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarthy) 2.
Rendszeres gyűjtő és vagonforgalom a külföld, valamint belföld minden irányából és irányából.
Kirendeltség a curtici határállomás

Cluj (Kolozsvár)
A zsidó né...
alkalmas a maga...
Nem is az, hogy a...
mivel. Beszárab...
amelynek lakói...
állandóan földmiv...
ség és a világ sze...
tartom a cionizm...
szép, szinte lel...
cionista agitátor...
hanem Take Jone...
tere. Mondotta...
munkatársának, e...
induló fesztelen...
egyeget is, minde...
mert ő szinte meg...
barát és zsidóbar...
kormány e világh...
ezáltal csak e ne...
mottónak állítsa...
lenségei (fájdalom...
teink) a palesztin...
leböcsölni, hogy...
Nem konstruktív...
az is volna, ninc...
nélkül állam el s...
védekezőnk vele...
századokon át e...
fejlődhetett ki a...
rétege: a cioniz...
kritika nem sze...
okot nézi, hanem...
széri le a kétség...
leaszina-terv álom...
valóság világába...
érvet, amely a h...
hogy ime az edd...
cánk, akik csak...
dekein föfelé so...
zárba nem vettek...
meddő, leromlott...
kaszánt — hiába...
és kevesen, csak...
de nem maga...
zsidóság, nem al...
Take Jones...
gasságáról hazud...
Jonescu érdektel...
gyilagos. Ő nem...
problemán, érett...
szerűen dobta ki...
ket: amit most...
elmondott, nag...
amerika zsidó új...
a zsidó országé...
cionizmust a gy...
ahol a világdiplo...
nagyon hátasak...
zsidóorientációjá...
kivette részét...
George, Wilson...
maga nevét is...
ténelmünk első...
akadály, ezer...
ezer közönyöse...
jölésik, ha nehé...
valaki s a maga...
val erősíti az i...
alkalmasak vagy...
hogy a gettó el...
dai az első alka...
térjenek a hajd...
mivéléshez. Men...
a vágy, hogy v...
zsidóban, aki